

REMISSYTTRANDE

Er referens: Fi2018/02359/B

2018-10-09

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.fma.b@regeringskansliet.se

Nokas Värdehanterings svar på

Riksbankskommitténs delbetänkande *Tryggad tillgång till kontanter* (SOU 2018:42)

Postadress:

Box 421 82

126 17 Stockholm

Besöksadress:

Västberga Allé 11

126 30 Stockholm

Växel: +46 (0) 10-222 6000

Fax: +46 (0) 10-222 6600

Organisationsnummer:

556551-3263

E-post: varde@nokas.se

www.nokas.se

Inledning

Nokas värdehantering är glada att se att denna utredning noterar kontanters ställning i Sverige. Vi ser också att delbetänkandet behandlar många av de problem som finns med dagens hantering. Dock finns ett antal åsikter där Nokas kan se potential för förbändring och förbättring.

Utredningens slutsats

Riksbankskommitténs delbetänkande "Tryggad tillgång till kontanter (SOU 2018:42)" kommer fram till fyra olika handlingsalternativ för att bromsa utvecklingen av kontanter. De fyra består av att rikta krav mot näringsidkare, ge Riksbanken större ansvar för kontanthantering, ett större statligt ådragande att hantera kontanter samt slutligen att ge bankerna ett lagpålagt krav att hantera kontanter på "rimlig" nivå. Riksbankskommittén argumenter därtill att det är alternativ fyra som genom lagstiftning mot banker kan förändra situationen i Sverige. Nokas Värdehantering har efter genomgång av delbetänkandet kommit till följande åsikter

Nokas Värdehanterings kommentarer

- Delbetänkandet konstaterar att antalet handlare som accepterar kontanter ser ut att minska. Man konstaterar också mycket riktigt att handeln kan bidra till den fortsatta kontantutvecklingen. Trots detta anser man att en reglering av handeln inte är aktuell.
- Delbetänkandet kan som det idag är utformat svårligen förändra utvecklingen av kontanter. Detta då endast banker blir ålagda att hantera kontanter och endast i den utsträckning eller marginellt ökat, som idag sker.
- Delbetänkandet menar att det inte är rationellt att ge Riksbanken större ansvar då det skulle krävas stora förändringar från dagens verksamhet och det anses då mer rationellt att låta dagens privata infrastruktur hantera detta också i framtiden.
- Dagens depåstruktur reglerad genom RBFS 2013:1 anger vilka som har ätt att vara depåägare. Dessa är:

- Den som har ingått avtal om räntekostnadsersättning med Riksbanken och som är
 - a) bankinstitut som är deltagare i RIX,
 - b) bankinstitut som genom överenskommelse med deltagare i RIX använder RIX för sina betalningar, eller
 - c) av ett eller flera bankinstitut helägt bolag som, genom eget deltagande i RIX eller genom överenskommelse med deltagare i RIX, använder RIX för sina betalningar.

Detta gör att det idag endast finns en depå (Bankomat AB) som i sin tur ägs av bankerna. Åläggs bankerna de föreslagna lagförslaget är risken överhängande att man för att kompensera den ökade kostnaden ökar priset på köp och sälj av sedlar i depå. Detta drabbar värdebolagen som sin tur kan välja att ta den ökade kostnaden på resultatet eller ta det mot företagets kunder. Inget av det är positivt för kontanter utveckling.

- Delbetänkandet påverkar inte värdebolagen positivt i någon utsträckning utan kanske snarare kan påskynda den utveckling som företagen idag upplever och därigenom minska kontantinfrastrukturen i Sverige.

Slutsats

Utredning är välkommen och sätter fingret på ett problem. Dock anser Nokas Värdehanteringen inte att de förslag som delbetänkandet värderar högst löser det underliggande problemet utan kan i värsta fall förvärra det.

Nokas är positiva till att genom lag ålägga banker att i rimlig omfattning hantera kontanter men anser att det måste kompletteras med fler åtgärder för att ge någon för kontanthanteringens positiva effekt. Man bör också liksom många andra länder lagstifta för att handel måste ta emot kontanter som trots allt är Sveriges giltiga betalmedel. Utan denna motpost till kravet mot banker kommer den distribuerade kontantcirkulationen inte vara intakt. Till det bör man öppna för andra aktörer än de ovan nämnda att vara depåägare. Detta för att begränsa det idag inget värdeskapande och kostnadsdrivande lagret mellan bank och retail. På detta sätt säkerställs att kontanthanteringens blir mest kostnadseffektiv.

Genom dessa tre åtgärder i kombination säkerställer man således att kontanthanteringens får bästa möjliga förutsättning att också under en tid framåt vara ett kostnadsmässigt hanterbart alternativ för handel och privatpersoner. Också Sveriges förmåga att klara kriser säkerställs om inte helt så i alla fall till vissa delar.